

CÔNG BỐ TOP 10 STARTUP XUẤT SẮC NHẤT TẠI SK STARTUP FELLOWSHIP 2023

Ngày 29/11/2023, Top 10 startup SK Startup Fellowship 2023 (SKSF 2023) đã tham gia Demo Day vòng tranh tài cuối cùng chọn ra Top 3 xuất sắc nhất nhận về khoản tài trợ 50.000 USD/startup; 7 startup còn lại nhận 15.000 USD/startup. Đây đều là các khoản tài trợ tiền mặt và không quy đổi cổ phần.

Phát biểu khai mạc Demo Day SKSF 2023, bà Chun Chae Rhan, Phó Chủ tịch Cấp cao kiêm Giám đốc SK Vietnam, nhấn mạnh vai trò quan trọng của các công ty khởi nghiệp trong việc thúc đẩy tăng trưởng kinh tế và phát triển xã hội. Tin tưởng chắc chắn vào sức mạnh của sự đổi mới và hợp tác, Tập đoàn SK đã triển khai chương trình SK Startup Fellowship để cung cấp cho các doanh nhân khởi nghiệp đầy tham vọng những nguồn lực, sự cố vấn và cơ hội cần thiết để biến ý tưởng của họ thành doanh nghiệp thành công. Bất chấp những thách thức do suy thoái kinh tế hiện nay đặt ra, các nghiên cứu sinh của SK Startup Fellowship 2023 đã thể hiện sự cam kết kiên định và khả năng thích ứng.

Tại sự kiện, ông Trần Duy Đông, Thứ trưởng Bộ Kế hoạch và Đầu tư đánh giá cao nỗ lực của Tập đoàn SK trong việc tổ chức Chương trình với khoản tài trợ hơn 1 triệu USD không quy đổi cổ phần cho 37 startup Việt Nam trong 3 năm qua. Chương trình đã thúc đẩy đổi mới sáng tạo và khởi nghiệp tại Việt Nam, góp phần tạo động lực mới để kết nối startup Việt Nam với hệ sinh thái khởi nghiệp Hàn Quốc. Thông qua Trung tâm Đổi mới sáng tạo Quốc gia, Bộ Kế hoạch và Đầu tư sẽ đồng hành cùng Chương trình SKSF trong những năm tới; đồng thời sẽ tiếp tục hỗ trợ các doanh nghiệp khởi nghiệp, đổi mới sáng tạo

thông qua những chương trình hành động cụ thể như hỗ trợ địa điểm làm việc tại các cơ sở của Trung tâm Đổi mới sáng tạo Quốc gia, hỗ trợ truyền thông, hỗ trợ tư vấn, đào tạo và các hoạt động tăng tốc khởi nghiệp khác. Đồng thời, Thứ trưởng Trần Duy Đông cũng đề nghị Tập đoàn SK cũng như các quỹ đầu tư, các nhà đầu tư tiếp tục góp ý và phản biện các cơ chế chính sách cho Chính phủ và các bộ ngành liên quan để hoàn thiện cơ chế chính sách, thể chế để thu hút đầu tư, đặc biệt là trong lĩnh vực đầu tư mạo hiểm hỗ trợ cho startup có chỗ đứng trên thị trường quốc tế, qua đó nâng cao năng lực cạnh tranh của nền kinh tế Việt Nam.

Sau phần thuyết trình và phản biện của Top 10, Hội đồng Ban giám khảo chung kết chọn ra Top 3 startup xuất sắc nhất để trao giải cao nhất của SKSF 2023 với khoản tài trợ 50.000 USD/startup, gồm có: Kamereo là nhà phân phối B2B ứng dụng công nghệ đầu tiên tại Việt Nam, cung cấp giải pháp cung ứng nguồn hàng đơn giản và kinh tế nhất dành cho nhà hàng. EcoTruck là hệ sinh thái vận tải đầu tiên và lớn nhất tại Việt Nam tiên phong trong lĩnh vực logistics ứng dụng công nghệ, giúp nâng cấp cách thức vận hành và quản lý vận tải với quy mô lớn, hiệu quả hơn và đem lại chất lượng tốt hơn. FoodMap Asia là cầu nối giữa các nhà sản xuất và người tiêu dùng nhằm tối ưu hóa chuỗi cung ứng nông nghiệp và nâng cao giá trị sản phẩm nông sản Việt Nam.

Ngoài Top 3 SKSF 2023, BUYO Bioplastics nhận giải khuyến khích của Chương trình là khoản tài trợ 25.000 USD. Các startup còn lại nhận khoản tài trợ 15.000 USD/startup bao gồm: OnMic, IC2 Digital Health, Rostek, Wecare, OLLI Technology, Beta PropTech ■

Bản tin KNDMST số 45/2023

VÒNG CHUNG KẾT CHƯƠNG TRÌNH PHÁT TRIỂN DỰ ÁN KHỞI NGHIỆP QUỐC GIA 2023 VÀ NHỮNG DẤU ẤN

Ngày 21/12/2023, tại trụ sở VCCI Hà Nội, đã diễn ra Vòng Chung kết Chương trình Phát triển dự án Khởi nghiệp Quốc gia năm 2023. Hoạt động nằm trong khuôn khổ Chương trình Khởi nghiệp Quốc gia năm 2023.

Phát biểu tại Chung kết Chương trình Phát triển dự án Khởi nghiệp Quốc gia 2023, ông Nguyễn Tiến Dũng, Phó Tổng Biên tập Tạp chí Diễn đàn Doanh nghiệp chia sẻ, kể từ khi được phát động từ đầu năm 2023, đến nay, Chương trình Khởi nghiệp Quốc gia đã nhận được gần 400 dự án đăng ký tham gia. Năm nay, số lượng dự án nhận được nhiều hơn so với các năm trước.

Tiêu chí tuyển chọn các dự án tham dự năm nay khá đa dạng, là các công ty/doanh nghiệp đang khởi nghiệp hoạt động không quá 5 năm, đã triển khai thực tế và có doanh thu; có khả năng mở rộng thị trường trong nước và quốc tế. Đó còn là các dự án có yếu tố công nghệ hoặc đổi mới sáng tạo hoặc tạo tác động xã hội, chuyển đổi sang mô hình kinh tế tuần hoàn, hướng tới nền kinh tế xanh... Ban Giám khảo vòng Chung kết là những cố vấn và chuyên gia cao cấp về khởi nghiệp đổi mới sáng tạo trong Hội đồng Cố vấn Khởi nghiệp đổi mới sáng tạo (KNĐMST) Quốc gia, đồng thời, họ cũng là các doanh nhân có kinh nghiệm và thành công trong nhiều lĩnh vực cũng như đã có nhiều kinh nghiệm trong việc cố vấn và hỗ trợ các hoạt động khởi nghiệp. Qua 5 vòng chấm, Ban Tổ chức đã chọn ra 10 dự án vào vòng chung kết. Ông Dũng cho biết, Top 10 dự án vào Chung kết Khởi nghiệp Quốc gia sẽ được các chuyên gia cố vấn, hỗ trợ hoàn thiện để tham gia Cuộc thi Khởi nghiệp Toàn cầu. Đây là hoạt động mà Cuộc thi Chung kết Khởi nghiệp các năm trước đã thực hiện.

Những điểm cộng của các dự án năm nay

Format đăng ký dự án tham dự Chương trình Phát triển dự án Khởi nghiệp Quốc gia trong 3 năm qua được Ban Tổ chức áp dụng theo đúng nội dung của Cuộc thi Cúp Khởi nghiệp Toàn cầu - Entrepreneurship World Cup - EWC. Theo đó, các nhóm dự án chỉ cần đăng ký online và trả lời theo những gợi ý được đưa ra, nhằm tạo cơ hội cho các nhóm dự án được làm quen, chuẩn bị tham gia ở sân chơi quốc tế.

Nhìn chung, các dự án có mục tiêu định hướng rõ ràng như: hướng đến phát triển bền vững như kinh tế xanh, kinh tế tuần hoàn, khởi nghiệp tạo tác động (về xã hội hoặc môi trường), dự án công nghệ... Một điểm đáng hoan nghênh là các dự án khởi nghiệp hoạt động theo mô hình doanh nghiệp SME đã biết đưa yếu tố công nghệ và đổi mới sáng tạo áp dụng cho sản phẩm nên được giám khảo đánh giá cao, phù hợp với xu thế hiện tại.

Một số tồn tại cần khắc phục

Mặc dù, các dự án năm nay được giám khảo đánh giá cao về chất lượng nhưng qua cách trình bày của các thí sinh ở vòng thi bán kết, cho thấy kỹ năng thuyết trình của các nhóm còn yếu dù đã được các cố vấn hỗ trợ. Doanh nghiệp đã trải qua thực tế kinh doanh nhưng không thể hiện được trong phần thuyết trình.

Ngoài ra, các dự án tuy đã biết sử dụng mô hình kinh doanh - BMC phục vụ cho hoạt động bán hàng, nhưng vẫn còn gặp khó khăn trong việc xác định phân khúc khách hàng, đối tượng khách hàng tiềm năng do phụ thuộc vào định hướng phát triển của từng nhóm sản phẩm. Đa số các dự án đã sử dụng kênh bán hàng trực tuyến nhưng vẫn chưa nắm vững cách thức hoạch định chiến lược và các bước thiết lập gian hàng, quy trình vận hành, cách tiếp cận khách hàng trên sàn thương mại điện tử.

(Xem tiếp trang 9)

KINH NGHIỆM XÂY DỰNG VÀ PHÁT TRIỂN HỆ SINH THÁI KHỞI NGHIỆP ĐỔI MỚI SÁNG TẠO ĐỊA PHƯƠNG

NGUYỄN NHÃ QUYÊN

Giám đốc Vận hành Quỹ Khởi nghiệp Doanh nghiệp
Khoa học và Công nghệ Việt Nam (Startup Vietnam Foundation - SVF)

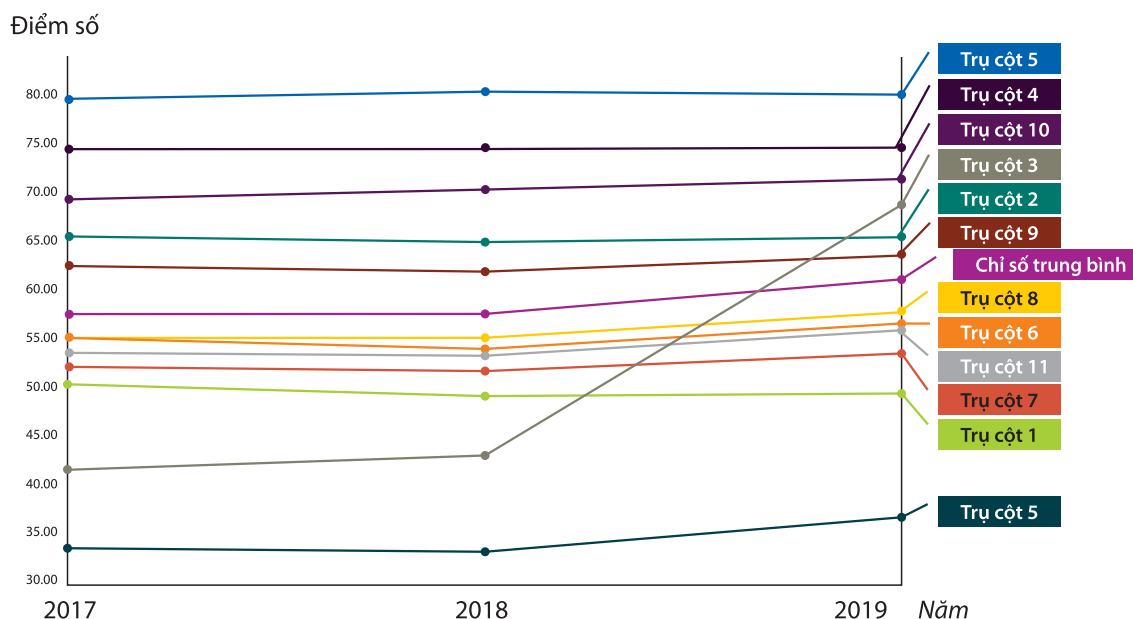
Mỗi địa phương cần hiểu, xác định được mục tiêu trung tâm của hệ sinh thái và triển khai hoạt động theo hiện trạng của từng địa phương

Hệ sinh thái khởi nghiệp đổi mới sáng tạo (HSTKNĐMST) Việt Nam ngày càng được quan tâm và đầu tư phát triển. Số lượng các chính sách, đề án ngày càng gia tăng và hoàn thiện. Đề án 844 đã được Thủ tướng Chính phủ phê duyệt ngày 18/5/2016 mở ra giai đoạn mới cho sự phát triển hệ sinh thái. Nghị quyết 05-NQ/TW ngày 1/11/2016 của Ban Chấp hành Trung ương Đảng khoá XII “Về một số chủ trương, chính sách lớn nhằm tiếp tục đổi mới mô hình tăng trưởng, nâng cao chất lượng tăng trưởng, năng suất lao động, sức cạnh tranh của nền kinh tế” đã đưa ra quan điểm, định hướng đổi mới là “chuyển dần từ dựa vào gia tăng số

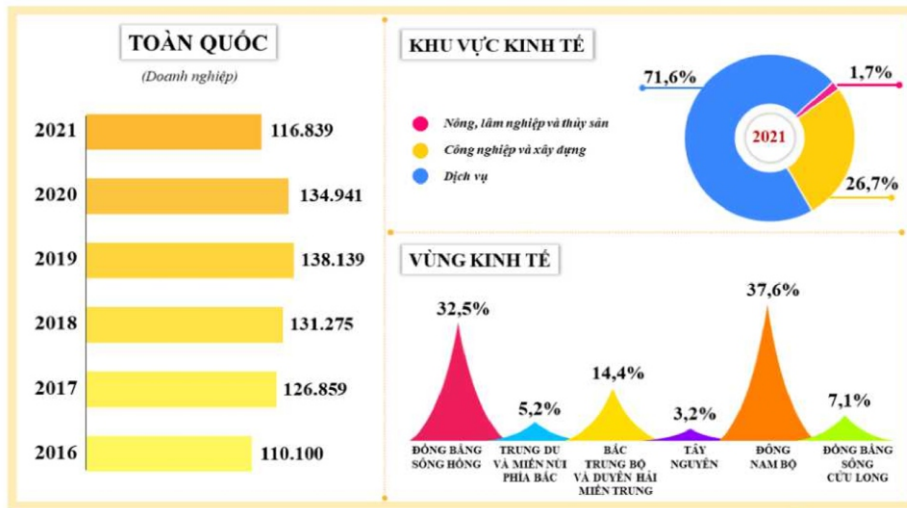
lượng các yếu tố đầu vào của sản xuất sang dựa vào tăng năng suất, chất lượng lao động, ứng dụng KHCN&ĐMST”. Nghị quyết số 52-NQ/TW của Bộ Chính trị ban hành ngày 27/9/2019 về một số chủ trương, chính sách chủ động tham gia cuộc Cách mạng công nghiệp lần thứ 4, là cơ sở quan trọng cho các chính sách nâng cao năng suất và chuyển đổi số trong các thành phần kinh tế.

Tuy nhiên, sự đóng góp, mối tương quan giữa HSTKNĐMST và tăng trưởng kinh tế - xã hội, năng lực cạnh tranh chưa rõ ràng. Theo dữ liệu thống kê về chỉ số GCI 4.0 và GII của các quốc gia Đông Nam Á, các quốc gia thường có thứ hạng của GCI 4.0 cao hơn thứ hạng của chỉ số GII, nhưng đối với Việt Nam thì ngược lại. Qua các năm, thứ hạng GII của Việt Nam giao động từ hạng 47 - 44 (đứng thứ 3 - 4 trong các

Hình 1: 12 trụ cột trong GCI 4.0 của Việt Nam qua giai đoạn 2017-2019

Hình 2: Doanh nghiệp thành lập mới năm 2021

Nguồn: Sách trắng doanh nghiệp Việt Nam năm 2022

quốc gia Đông Nam Á); GCI 4.0 có thứ hạng giao động từ 74 - 67 (đứng thứ 7 trong các quốc gia Đông Nam Á).

Trong GCI 4.0 có 4 miền đo phụ và chia làm 12 trụ cột, trong đó miền đo thứ 4 về hệ sinh thái đổi mới sáng tạo của Việt Nam có điểm số thấp nhất trong 4 miền đo và trụ cột năng lực đổi mới sáng tạo (trụ cột thứ 12 thuộc miền đo thứ 4) có điểm số thấp nhất trong 12 miền đo.

Theo đó việc xây dựng, phát triển hệ sinh thái cũng được nghiên cứu đánh giá đo lường lượng kỹ lưỡng về thực trạng và mối tương quan giữa HSTKNĐMST và tăng trưởng kinh tế. Các nghiên cứu, đề án được triển khai như: đề án “Xây dựng bộ chỉ số đánh giá hoạt động và kết quả đổi mới sáng tạo cấp địa phương” với sự tham gia thử nghiệm của 20 tỉnh/thành phố năm 2022; khung tiêu chí đo lường đổi mới sáng tạo trong khu vực công và khung tiêu chí đo lường doanh nghiệp đổi mới sáng tạo. Bên cạnh đó là các đề tài nghiên cứu đã và đang được triển khai như đề tài về việc nghiên cứu xây dựng phương pháp đánh giá thực trạng và định hướng phát triển HSTKNĐMST địa phương.

Tùy theo hiện trạng và chiến lược phát triển kinh tế - xã hội của từng địa phương, quốc gia mà phương pháp tiếp cận, triển khai các hoạt

động xây dựng, phát triển HSTKNĐMST là khác nhau. Thay vì tìm kiếm một mô hình lý tưởng, thành công, mỗi địa phương cần hiểu, xác định được mục tiêu trung tâm của hệ sinh thái và triển khai linh hoạt theo hiện trạng của từng địa phương.

Doanh nghiệp khởi nghiệp là trung tâm của hệ sinh thái khởi nghiệp đổi mới sáng tạo địa phương

Một HSTKNĐMST tích cực cần tạo dựng được một môi trường giúp các thành tố, các doanh nhân - doanh nghiệp phát triển. Theo đó, sự phát triển của của hệ thống doanh nhân, doanh nghiệp, đặc biệt là doanh nghiệp khởi nghiệp sẽ nâng cao các chỉ tiêu kinh tế - xã hội, gia tăng năng lực cạnh tranh của địa phương, quốc gia.

Số lượng doanh nghiệp gia tăng giúp giải quyết việc làm, nâng cao thu nhập, cải thiện đời sống của người lao động và đóng góp vào chuyển dịch cơ cấu kinh tế.

Số lượng doanh nghiệp có xu hướng tăng qua các năm giai đoạn 2016-2021 (Hình 2) đã góp phần giải quyết được nhu cầu việc làm và thu nhập cho người lao động. Từ đó góp phần cải thiện đời sống, nâng cao mức sống chung cho toàn xã hội.

Bên cạnh đó, doanh nghiệp thành lập mới qua các năm còn góp phần chuyển dịch cơ cấu trong nền kinh tế, giảm tỷ trọng khu vực I, tăng tỷ trọng ở khu vực II và III. Theo báo cáo phân tích sách trắng doanh nghiệp Việt Nam năm 2021 của Tổng cục Thống kê: khu vực dịch vụ có số doanh nghiệp thành lập mới bình quân giai đoạn 2016-2020 nhiều nhất với 90.949 doanh nghiệp, tăng 53,1% so với bình quân giai đoạn 2014-2015; khu vực công nghiệp và xây dựng có bình quân 35.243 doanh nghiệp thành lập mới, tăng 49,4%; khu vực nông, lâm nghiệp và thủy sản có bình quân 2.071 doanh nghiệp thành lập mới, tăng 15,6%.

Phát triển doanh nghiệp góp phần giải quyết tốt hơn các vấn đề xã hội như: bất bình đẳng, bảo vệ môi trường, phát triển bền vững...

Các hoạt động phát triển doanh nhân, doanh nghiệp gắn với yếu tố về phát triển bền vững, giải quyết các vấn đề xã hội đã tạo ra nhiều tác động tích cực. Trong hơn 12 năm đồng hành trong lĩnh vực đổi mới sáng tạo, thông qua hơn 230 các chương trình, hoạt động SVF đã tạo tác động đến hơn 28.000 doanh nhân, sinh viên, học sinh, nhà đầu tư, cán bộ quản lý nhà nước. Trong quá trình tạo tác động đó, chúng tôi nhận thấy việc hỗ trợ, phát triển các doanh nhân, doanh nghiệp không đơn thuần chỉ là các hoạt động trong phạm vi doanh nghiệp mà còn bao gồm đời sống của mỗi chủ doanh nghiệp, người lao động. Khi triển khai các chương trình nâng cao chất lượng doanh nghiệp khởi nghiệp sáng tạo, nhiều chuyên gia đồng hành trong quá trình hỗ trợ doanh nghiệp cũng đã nhất quán với quan điểm “người khởi nghiệp đã dành cả cuộc đời của họ vào hoạt động kinh doanh, thì hoạt động hỗ trợ khởi nghiệp cũng tiệm cận với đời sống của người khởi nghiệp”.

Bên cạnh đó, nguồn thu cho ngân sách nhà nước chủ yếu đến từ doanh nghiệp, nguồn thu này tăng là điều kiện để có thêm nguồn đầu tư phát triển cơ sở hạ tầng, phát triển các hoạt động xã hội như: y tế, giáo dục, xóa đói giảm nghèo, bảo vệ môi trường,...

Kinh nghiệm phát triển hệ sinh thái khởi nghiệp đổi mới sáng tạo địa phương

Trong quá trình đồng hành, hợp tác với 30 tỉnh/thành, chúng tôi nhận thấy có 3 điểm yếu, rào cản lớn trong việc xây dựng, phát triển HSTKNĐMST: chiến lược triển khai các hoạt động chưa được bài bản, rõ ràng, dài hạn; các hoạt động được triển khai còn “manh mún”, thiếu sự liên kết, hợp tác giữa các thành tố; chưa thể hiện rõ mối tương quan, đóng góp của HSTKNĐMST vào tăng trưởng kinh tế - xã hội. Để giải quyết 3 điểm nghẽn trên, cần có các hướng tiếp cận sau:

Chiến lược triển khai phù hợp với từng địa phương

Tùy thuộc theo tình hình phát triển kinh tế - xã hội, hiện trạng phát triển HSTKNĐMST, hệ thống doanh nghiệp mỗi địa phương thì sẽ có chiến lược, hoạt động sao cho phù hợp ứng với mỗi giai đoạn phát triển theo mức độ trưởng thành của hệ sinh thái, ví dụ: trong giai đoạn 2014-2019, hệ sinh thái đổi mới sáng tạo tại Việt Nam vẫn còn rất non trẻ, các cá nhân, doanh nghiệp, tổ chức hỗ trợ doanh nghiệp chưa có nhận thức rõ ràng về hoạt động đổi mới sáng tạo. Trong giai đoạn này, các hoạt động xây dựng và phát triển cần chú trọng triển khai là hoạt động truyền cảm hứng, nâng cao nhận thức và xây dựng cộng đồng, hình thành các thành tố trong HSTKNĐMST. Trong năm 2020, SVF đã triển khai hoạt động nghiên cứu, đo lường giai đoạn phát triển của HSTKNĐMST các tỉnh mà SVF có ký kết hợp tác và nhận thấy hầu hết hệ sinh thái tại các địa phương đã có đầy đủ biểu hiện của giai đoạn Cộng đồng Hệ sinh thái (M1), bước tới giai đoạn Năng lực Hệ sinh thái (M2). Theo đó, chúng tôi bắt đầu tập trung vào các hoạt động chuyên giao năng lực, các hoạt động nâng cao năng lực cho các thành tố trong hệ sinh thái.

Văn hóa hợp tác, đồng kiến tạo

Hệ sinh thái phát triển mạnh mẽ, sôi động, tích cực cần có sự tham gia, đồng kiến tạo từ tất cả các thành tố trong hệ sinh thái. Khi các thành tố đồng kiến tạo, các chương trình được

triển khai mang tính liên kết chặt chẽ và chất lượng hơn. Để xây dựng văn hóa hợp tác, cần có các hoạt động truyền thông, khai mở nhận thức và tâm thái của các chủ thể, thành tố trong hệ sinh thái. Triển khai các hoạt động gia tăng sự liên kết giữa cá nhân với cá nhân, giữa các thành tố trong hệ sinh thái tại mỗi địa phương, giữa các địa phương với nhau trong HSTKNĐMST quốc gia, liên kết giữa quốc gia và quốc tế. Qua đó, tạo dựng được văn hóa hợp tác, huy động được nguồn lực tổng thể để xây dựng, phát triển hệ sinh thái. Trong hệ sinh thái đó, các thành tố có mối tương quan, liên kết chặt chẽ trên nhiều mức độ: cá nhân - đội nhóm - tổ chức - cộng đồng.

Đo lường - đánh giá - học tập - phát triển

Để có thể giúp cho HSTKNĐMST được phát triển bền vững, thiết yếu cần hoạt động đo lường - học tập - phát triển để cải tiến, thích ứng liên tục với thị trường luôn biến động không ngừng. Việc sử dụng các công cụ đo lường mức độ trưởng thành của hệ sinh thái (như “mô hình đo lường mức độ trưởng thành HSTKNĐMST” đã đề cập ở trên), đo lường mức độ tác động của

Hình 3: Mô hình đo lường mức độ trưởng thành HSTKNĐMST

HSTKNĐMST đến tăng trưởng kinh tế - xã hội giúp mỗi địa phương có góc nhìn tổng quan, thực tế hơn về hiện trạng phát triển của hệ sinh thái. Qua đó, làm cơ sở cho lãnh đạo, cán bộ được giao nhiệm vụ có liên quan đến công tác phát triển HSTKNĐMST tại địa phương đưa ra các quyết định, hành động cải tiến và đầu tư tương xứng tiềm năng và giá trị mà KNĐMST và khoa học công nghệ mang lại ■

VÒNG CHUNG KẾT CHƯƠNG TRÌNH... (Tiếp theo trang 5)

Chương trình Phát triển dự án Khởi nghiệp Quốc gia tiên thân là Cuộc thi Khởi nghiệp Quốc gia, đã bước sang năm thứ 22. Phát huy thế mạnh về truyền thông, Chương trình Khởi nghiệp Quốc gia đã kết nối các sản phẩm của doanh nghiệp khởi nghiệp tiếp cận được các đối tác bạn hàng, hoặc tìm kiếm được các nhà đầu tư. Trong năm, Chương trình đã triển khai mạnh mẽ hoạt động hỗ trợ truyền thông về khởi nghiệp trên báo in, báo điện tử Diễn đàn Doanh nghiệp, Fanpage Chương trình Khởi

ngiệp Quốc gia - VCCI, tư vấn trực tuyến (chatbot).

Từ năm 2023, Chương trình Khởi nghiệp Quốc gia đã tổ chức các khóa đào tạo tối ưu mô hình kinh doanh phù hợp để giúp doanh nghiệp bán hàng trên sàn thương mại điện tử. Các địa phương hay trường đại học/cao đẳng cũng cần cập nhật những kiến thức mới cho các doanh nghiệp, sinh viên để hỗ trợ doanh nghiệp tiếp cận cách thức bán hàng mới, đây cũng là xu thế chung của chuyển đổi số hiện nay ■

Bản tin KNĐMST số 47/2023